

Antiga església de Sant Sadurní del castell de Montmajor

Montmajor

Ubicació

Comarca:	Berguedà
Lloc/Adreça:	Montmajor
Emplaçament	Al peu del turó del Castell de Montmajor i al costat de la carretera a Gargallà.

Coordenades:

Latitud:	42.00669
Longitud:	1.7347
UTM Est (X):	395221.22
UTM Nord (Y):	4651293.20

Classificació

Número de fitxa	08132 - 2
Àmbit:	Patrimoni immoble
Tipologia	Jaciment arqueològic
Estil / època:	Romà Medieval
Segle	XI-XII
Any	1050
Estat de conservació	Dolent
Protecció	Inexistent
Tipus de protecció:	Inexistent
Número inventari	IPAC, n ° 3419, any 1990
Generalitat i altres inventaris	
Accés	Fàcil
Ús actual:	Sense ús
Titularitat	Privada
Titular:	Bisbat de Solsona. Palau Episcopal. 25280 SOLSONA
Fitxes associades:	

[Castell de Montmajor](#)

Descripció

L'església de Sant Sadurni del Castell de Montmajor es troba al vessant de tramuntana del castell. D'aquesta església tan sols es conserven restes d'alguns murs fets amb carreus regulars disposats a trencajunt. Era un edifici de una sola nau rectangular orientada a llevant, amb una capella lateral per la banda de tramuntana fruit d'un afegit al segle XVII-XVIII. Restava una part del mur de ponent en el que es pot observar una fornícula amb l'enguixat de la paret, així com un tros d'un banc raconer de pedra. També quedava una part del mur de la capçalera, recte, cosa que fa pensar que l'església no tindria absis. De la resta dels murs no quedava res, ja que es troben tapats amb terra i matolls. És possible que la porta principal es trobés a migdia, tot i que més tard es va obrir una altra a ponent. Al seu voltant, a llevant i a migdia, hi ha algunes tombes de l'antic cementiri, entre les que encara es pot veure una llosa amb una inscripció ara il·legible.

Observacions:

Tot i que es tracta d'una església romànica, es fa difícil una datació segura de l'obra, encara que la documentació confirma la seva existència al segle XI.

Història

Aquesta església fou l'església castellera i del terme de Montmajor, situada al comtat de Berga. La primera notícia del lloc i del castell és de l'any 983, quan el comte Oliba Cabreta fa donació del castell al monestir de Santa Maria de Serrateix (BOLÓS, 1983). L'any 1050, s'esmenta l'església del lloc de Montmajor situada al coll d'Alzina, com a límit d'una donació que va fer Adalais al monestir de Serrateix (de una part in monte Maiore ecclesias in collo ulcina...) (BOLÓS, 1983). És la primera referència concreta, però que no esmenta l'advocació de l'església. El segle XII el castell pertanyia a la família vescomtal del Berguedà, i aquest fou cedit en testament l'any 1187 pel trobador Guillem de Berguedà al seu germà Berenguer. L'església fou parroquial, confirmant-se aquest caràcter en la visita al deganat de Berga l'any 1312. El primer nucli de Montmajor es va formar al voltant de l'església i del castell, on es trobaven diverses cases, entre elles cal Sabata i Can Barri vell. Poc a poc es van construir cases a la zona baixa, que al segle XVIII era anomenada Els Plans. Al 1365 i al 1553 hi havia 4 focs (IGLESIAS, 1982), al 1708 ja hi havia 14, la major part a Els Plans. El segle XVIII depenia de Sant Sadurní de Montmajor l'església de Santa Maria de Querol. L'església romànica fou abandonada a inici del segle XX, quan ja s'havia desenvolupat un nucli habitat important a la zona de la plana, ja des del segle XVII, i l'església del castell estava en mal estat i una mica allunyada. El 1918 es va iniciar la construcció de la nova església per la qual es van utilitzar les pedres de l'antiga. Aquest és el motiu de què actualment es trobi en ruïnes. L'església pertanyia des dels seus inicis al bisbat d'Urgell i, a partir de 1593 al de Solsona en crear-se aquest. En aquesta església hi havia un altar barroc que el 1910 va ser venut pel rector, Mn. Enric Pellicer, per recollir diners per la construcció de la nova rectoria. No sabem si es va salvar tot per la Guerra Civil, encara que es conserva la imatge de la Dolorosa que coronava aquest retaule a la nova església de Sant Sadurní, i que es trobava al Museu Diocesà de Solsona fins fa uns 20 anys. També es conserva una imatge de Sant Llop que formava part del retaule del mateix nom que era a un lateral de l'església.

Bibliografia

AA.DD. (1985). Catalunya Romànica. Vol. XII El Berguedà. Fundació Enciclopèdia Catalana. GAVÍN, J.M. (1985). Inventari d'esglésies. Vol. 17 El Berguedà. Ed. Arxiu Gavín. Barcelona. BOLÓS, J. (1983). Els monestirs del comtat de Berga des dels seus orígens fins al 1400. El monestir de Santa Maria de Serrateix. Tesi doctoral UB. IGLÉSIAS, J. (1982). Demografia històrica i actual del Berguedà. XXIII Assemblea Intercomarcal d'Estudiosos. Centre d'Estudis Berguedans. Ajuntament de Berga. Pàgs. 37-58.

